

Zöld gazdasági stabilizáció

A zöld álmok váratlanul beteljesedtek

- megszűnt a gazdasági növekedés
 - előrejelzések:
 - világ: 0,5%
 - OECD: -2, -3%
 - Magyarország: -6, -7%
- összeomlott az autóipar
- de: nagyarányú munkanélküliség
 - minden térségben 10% felettit jósolnak jövőre
 - USA: 8-9% az év végére
 - Eurozóna: 9%
 - Kína: 20 millió munkanélküli
 - ez minket is aggaszt!

*Bad
solution!*

*Bad
advice!*

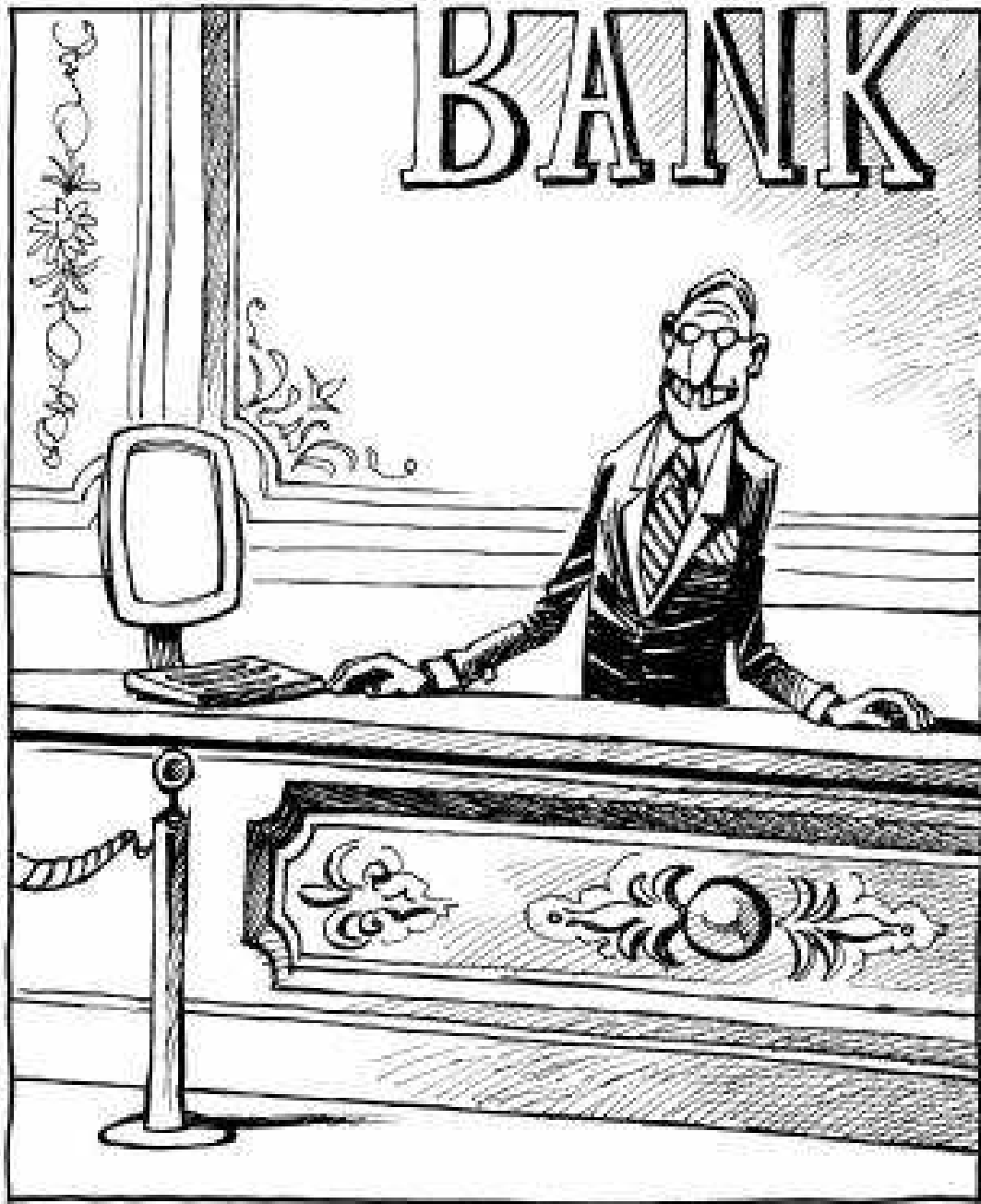
Bad solutions!

- Verschrottungs-prämie: 2500 Euro
 - „geglückten Versuch, Ökonomie und Ökologie miteinander zu verbinden“ (??) – Spiegel 5/2009
- French scheme:
 - 20% of the price of the new car for the old one: covered by the state and the dealer, equally
- Italian practice: € 1.500
 - for cars older than 10 years
- France and Italy: allowance only for home made cars

A standard közgazdaságtan kiútkeresése (a nemzetgazdaságok szintjén)

- a bankok hitelképességnek megőrzése: bankstabilizálás, államosítás, feltőkésítés
 - *amerikai szocializmus: a profitok magánosítása és a veszteségek államosítása (Stiglitz)*
- a gazdaság ösztönzése (ágazatok, vállalatok támogatása)
 - USA a GDP magasabb százalékát költi gazdaságélénkítésre, mint Európa
- autógyárak kiségitése (mesterségesen tovább lélegeztetik az autóipart)
- a kamat alacsony szinten tartása
- a foglalkoztatottak munkában tartása (csökkenő munkaóra és munkanapok mellett)

CHAPMAN
1st Herald Tribune

Green New Deal

- International Energy Agency:
(concerned with the energy supply of OECD)
 - BAU reads like the end of the world
 - „a global revolution is needed in ways that energy is supplied and used”
- Ban Ki-moon: a „Green New Deal”
- Japanese Premier:
 - „a great opportunity for new growth”
 - „we will achieve the low-carbon society that is compatible with growth ahead of the rest of the world
 - MITI: building a new industrial infrastructure by banking on more efficient use of energy and innovative technologies
- US Congress:
 - demanded provisions for developing renewable energy supplies as a condition for approving the financial rescue package

Historical Parallels

**Harold James,
Princeton University**

Válságok újító ereje:

XIX. szd: 1840-es évek válsága, éhínség: mezőgazdaság → ipar

XX. szd: 1930-as évek válsága: ipar → szolgáltatások

XXI. szd: pénzügyi válság → a bankszektor innovációja:
--a tranzakciókat engedélyező vagy tiltó algoritmusokkal a pénzügyi közvetítés egyre inkább összekapcsolt szoftverrendszerek dolga lesz

--a hús-vér bankár nem nélkülözhetetlen többé; semmi egyéb, mint státuszsimbólum

(Figyelő, 2009/1.)

- The hottest sectors of world economy ever since:
 - internet and network economy (collapsed in the dotcom bubble)
 - 1996-2000: the tech sector created 1.6 mn new jobs, 14% of job growth in USA
 - housing and its financing
 - in the '90s: financial sector accounted for a lion share of US corporate profit
 - housing: 40% of new jobs
- the world needs a new economic driver, a new hot growth industry
 - Newsweek, The Green Rescue
- Kondratyev-ciklusok

**The Green Rescue
(a 21st century's New Deal)**

Feasibility (IEA)

Difficulties:

- in recession consumption and energy prices go down – that discourages the development of alternatives
- development of alternatives requires enormous amount of capital – distant payoff
- Presently: tight capital and credit, low oil prices → private investors do not put billions in a distant clean energy future
 - at \$140 oil prices alternative programs pay off
 - at \$70 development of alternatives make less sense
 - at below \$40 not at all
 - market volatility undermines long-term planning
- to reduce carbon-dioxide emissions 50% lower by 2050 requires investment of **\$45 trillion! – now!**

Promising: government funding for banks

- why not for green industry, too?

– Newsweek, The Green Rescue

A zöld gazdaságpolitika általános javallatai

- növekedés helyett fejlődés
- energia-hatékonyság
- megújuló energiák
- zöld alternatívák a fejlesztési politikában
- externáliák internalizálása
- környezetbarát megoldások (közjavak) támogatása
- ökológiai adóreform
- zöld ÁHT reform
- környezetbarát hulladékgazdálkodás

Növekedés helyett fejlődés

- változatlan vagy csökkenő energia- és anyagintenzitás melletti növekedés
- ez még nem Fenntarthatóság; ahhoz, hogy a gazdaság és az emberi populáció „fenntartható” legyen, az ökológiai eltartóképeségen belül kellene maradnunk

Zöld alternatívák a fejlesztési politikában

- globalizáció helyett lokális fejlődés
- a centrumok fejlesztése helyett vidékfejlesztés
- az energia- és anyagigényes ágazatok helyett szolgáltatások
- autóipar helyett: tömegközlekedési és vasúti járművek gyártása
- megújuló energiák előállítására szolgáló eszközök, technológiák gyártása
- szgkocsi-használat helyett tömegközlekedés és vasút
- közúti áruszállítás helyett kombinált fuvarozás
- egyszer használatos termékek helyett tartós termékek
- agglomeráció és lakópark helyett helyett kompakt városi lakóhelyek
- zöldmezős beruházások helyett rozsdáövezeti
- intenzív mg helyett organikus gazdálkodás
- élelmiszertermelő mg helyett sokfunkciós mg
- ökoturizmus

Magyarország speciális helyzete

- már eladósodtunk korábban
- a kamatokat magas szinten kell tartani (ez a kormány hitelképességétől is függ)
- nincs pénz a gazdaság élénkítésére
- DILEMMA: az adócsökkentés élénkítené-e a gazdaságot, vagy pedig tovább súlyosbítaná a költségvetési hiányt, az eladósodást és a hitelfinanszírozást

**Zöld megoldás
a mai hazai helyzetben**

```
graph TD; A[Zöld megoldás a mai hazai helyzetben] --- B[fejlődés (alacsony fajlagos energia- és anyagfelhasználás melletti gazd. növekedés)]; A --- C[foglalkoztatás növelése]
```

fejlődés
(alacsony fajlagos
energia- és anyagfelhasználás
melletti gazd. növekedés)

foglalkoztatás növelése

Zöld megoldás a mai hazai helyzetben – fejlesztési politika

- nem az anyagi fogyasztást, hanem a szolgáltatások fogyasztását kellene élénkíteni
 - de az államnak nincs pénze az egészségügyi és az oktatási kiadások növelésére → magán-eg. ügy és oktatás, kultúra
- energia-hatékonyság javítása, energia-hatékonysági programok
 - az ágazatban keletkező jövedelmek elvonásából
 - a megújuló energiák és az olajár összefüggése
- lakásfelújítás új lakások építése helyett
- autópálya-építések helyett a kombinált szállítás fejlesztése
- munkaerő-igényes biogazdálkodás támogatása az intenzív helyett

Zöld megoldás a mai hazai helyzetben – eszközök

- kinyvédelmi adók
- ökológiai adóreform
- zöld ÁHT reform
 - ökológiai adóreform
 - knyleg káros támogatások megvonása
 - knyleg hasznos támogatások
 - közbeszerzések zöldítése

Zöld megoldás a mai hazai helyzetben – ÁHT stabilizálása

jóléti kiadások
csökkentése:

- 2000-2500 md

a kny-terhelő
tevékenységek
megadóztatása, ill.
támogatásuk
megszüntetése

- 2000-2700 md

Zöld megoldás a mai hazai helyzetben – ÁHT stabilizálása

jóléti elvonások

- 30 md az eg.ügytől
- 65 md 13. havi nyugdíj
- 70-80 md gyés, családi pótlék (öt év)
- 100 md szoc. támogatás (öt év)
- 40 md MÁV

helyett

- 50 md dugódíj, P-díj
- 100-150 md tehergép kocsik útdíja
- 100 md szgépkocsi-használat szigorítás
- 100 md szgépkocsi-használat egyéb adók
- 40 md repülőjegy-adó

Ökológiai adóreform

- eddigi fejlemények:
 - az energiaárak már többnyire felzárkóztak
 - az élőmunka terheinek csökkentését mindenki elfogadja
- jelenlegi adóátváltás:
 - a munkaerőről az áfára és az ingatlanra tolódik el az adóteher
- ökol. adóreform: a munkaerőről a környezet-terhelésre és –használatra
- néhány mostani lehetőség:
 - a közlekedés terén...
 - bányajáradék
 - földhasználati járulék
 - termékdíjak
 - kny-terhelési díjak